

به گوڤرهی فهتوایه کی نوڤی نه زههه، نه گهر ژنیک به ته نهها له گهله پیاوینکدا کار بکات. دهبیت ژنه که شیر بداته پیاوکه بو نهوهی بیته مه حرم

مه حمود محمه د عوسمان

m_o_osman@hotmail.com

له روژی 3 ی مانگی پینجی ئەم سال 2007، دکتور عزهت عهتییه، سهروکی بهشی (حدیث) له (کلیة اصول الدین فی جامعة الازهر). له فهتوایه کی نوڤدا رایگه یاند، نهو ژنانه ی که له گهله پیاواندا کار دهکن و له بهر هه لومهرجی کاره که یان، نه گهر ژنیک به ته نهها له گهله پیاوینکدا کار بکات، نهوا شهرع پڠ بهوه دهوات ژنه که شیر بداته پیاوکه بو نهوهی ئیتر بیته مه حرم).
من سهه دهر سهه باوه پرم بهو هه دیسه ههیه و خو شم ماندوو ناکه م بو نهوهی بزانه نهوه زه عیغه یان موسه دهقه (به زمانی خو یان). چونکه نه مه له که سیکی تازه موسلمان یان مه لایه کی نه خو ینده واروه نه هاتوو، له سهه زاری که سیکی به توانا له بوواری ئاینی ئیسلامیدا هاتوو، که سیک که ته مه نیکی دریزی به سهه بر دووه ته نهها له لیکو لینه وه له سهه هه دیس و به شه کانی تری ئاینی ئیسلام. ههچ هه له یه کی نه کردوو و له دروو ستردنی خو ی نییه و باش ده زانیت که له سهه چاوه یه کی باوه پیکراوی ئیسلامی نه مه ی هه ناوه و هه دیسه که سه حیه و پیوستیش ناکات نه لیره باسی بکه م.

نه گهر نه مه فهتوایه له لایه ن مه لایه ک بووایه له یه کی له دیهاته کانی کوردستان، و هاواری بکر دایه: هو ژنان که له کیلگه کار دهکن یان خه ریکی مه ردوشین یان له سهه خه رمان خه ریکی شه نکر دن، نه گهر هاتوو ژنیکتان له گهله شو انه که به ته نهها بوو له کاتی مه ردوشین یان له گهله وهر زی ره که به ته نهها بوو، نهوا باشتر وایه شیر بداته شو انه که یان وهر زی ره که، بو نهوهی به مه حرم بیت. ئایه دوا ی نه مه فهتوایه نه مه لایه چی به سهه دیت؟.

هه ندی جار که پوو به پرووی هه ندی بیرو باوه پری ناشار ساتنی ده بیت یان گویت له چیرۆکیک ده بیت که له سهه ره وهی یاسای سرووشت بیت وه یا خود گو ییستی به شیک له نه فسانه کان ده بیت که نه مرۆ له ریگه ی ئاینه وه بو وه ته یاسا و بنجینه یه ک بو ریگه ستنی مرۆف، ناچاری به گالته جار ییه وه وه لام بده یته وه، ته نانهت چه ندی جدی بیت له نووسین.

نه گهر بو قوتابییه کی ناوه ندی بگه یته وه که موسا پوو باری نیلی بریوه، نه گهر بو یه ک له حزه ئازاد بیت و ترسی نه بیت له په روه رده ی کو مه لگه و پشتگیری هه بیت نهوا بی سیودوو به پیکه نینه ساده که ی خو ی گالته یه ک ده کات و شانیکی بو ده جو لینیت و باوه پری پی نییه. چونکه ناتوانیت له تاقیگه کان بیسه لمینیت.

نه مه فهتوایه ئیسته بو وه ویردی سهه زاری میسر ییه کان به خه لکانی ساده و به رو شنبیریانه وه هه رییه کی به شیوه یه ک قسه ی هه یه له سهه ری. زور به گالته وه باسی نهو مه مک مژینه ده کن و که سانیک که هه ر له بنه رندا باور یان به یه کسانی ژن و پیاو نییه و سهیری ژن ده کن وه ک زه عیغه یه ک و ته نهها بو مندال دروو ست کردن و ناو مه تبه خ دروو ستراون، نه مانه سوود وهر ده گرن و نه وه ندی تر باری ژنان قورس ده کن.

له هه موو شوینه کانی کار و نه وانه ی که خاوه ن قه له من باس له مه فهتوایه ده کن. نووسه رانی عه ربیش بیبه ش نه بوونه و به هه موو توانایه کیان پوو نکر دنه وه یان داوه، له تو ی نووسینه کاندایه که

منیش هر هه مان باوه پم هه هه كه دكتورى ناوبراو هه لهى نه كرووه و ريك باس له مه سه له يه كه دهكات كه جيگه متمانهى زوربهى موفه سير و رافگه ره كانى ئيسلاميه. هه ندىكى تر وهك وتم به گالته وه باسى دهكهن، بۆ نموونه، نووسه ريك هاوار دهكات كورينه من ته مه نيكه شيرم ليپراوه و كاره كيشم هر له گه ل ژاندايه، به عه قلى ئيوه تير ده بيم له شير؟. يه كيكي تر ده لئيت چه ند دهقه يان چه ند كاتزمير بۆت هه هه شير بخوى؟ ئه گه ر كه م بييت به چه نده يان ئه گه ر زور بييت به چه نده؟

ئهمه هه تك كردنى مروقه به نير و ميوه، دروست كردنى بيتمان هه، يان هر لاي ئه وان مروق راسنگو نيه و شه يتان هه موو له حزه به كه نامه ده به بۆ فرويدانى عه قلى مروق. ئهمه هه ولدانه بۆ چه سپاندنى ئه و عه قليه ته كه ژنان بي ئيراده به و جيگه تير كردنى حزه كانه. ئهم فه توايه مروق بي ئيراده دهكات. پياوانى ئه زهر و خاوه نى ئهم فه توايه، زور زيره كانه هه ول ده دن بۆ ئه وهى ژنان نه يه نه سه ر كار و هر له ماله وه بيمينه وه، چونكه هاتنه دهره وهى ژنان بۆ كار كردن، نازاد ده بييت و ده بيته خاوه نى سه رچاوهى بژيوى، به تايبه تى له ميسردا كه سه ختى ژيان و گرانى و بيمافى واى كرووه ژنانى كارمهن زوربن و هه موو كاريك دهكهن و لايه نيك نيه له ژياندا ژن كارى تيدا نهكات. ئه ي ئه گه ر كار نهكهن خو ئه زهر بيمه ي بيكار يان بۆ دابين ناكات، نهك هر ژنانى به ده بخت له گه ل ئه و كه لتووره ئيسلاميه دواكه وتووه كه ده سه لات ريگه ي بۆ خو ش دهكات، ژيانىكى ناهه موار به سه ر ده بن، بگره مندالانىش سيماي مندالى خو يان يان له ده ست داوه به هوى سه ختى ژيان و بارودوخى كار كردن يان.

له م سه رده مه دا هه زاره ها كار هه هه ره نگه بۆ ده يان كاتزمير پياو و ژنيك پيكه وه له شوينىكى تايبه ت كار بكن، يان پيكه وه سه فه ر دهكهن بۆ چه ندين رۆژ، به لام به گويره ي فه تواي عيزه ت عه تيه ده بييت ژنه كه سنگى خو ي رووتبكات و شير بداته ئه و پياوه ي كه له گه لى كار دهكات ئه گه ر به ته نها بوون. ئهمه يه وه لامى ئه زهر بۆ نه بوونى و نه دارى، ئهمه يه وه لامى بۆ پرسياره كانى سه رده م، يان بۆ ئه و هه موو پيشكه وتن و دوزينه سه رسوره ينه رانه ي جيهان، ئيتر چۆن ئاين ده توانيت هاوته ريب بييت له گه ل سه رده م؟ يان چۆن باس خو شبه خته وه رى مروق دهكات؟ يان ئيتر چۆن ژنان له سايه ي ئهم كه لتووره وه ئه وه نده ي تر بارگران نابن؟